

سند ملی سالمندان کشور

دکتر وحید قبادی دانا

معاون وزیر و ریاست سازمان بهزیستی و دبیر شورای ملی سالمندان کشور

خداوند متعال در قرآن کریم می‌فرماید:

وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا إِمَّا يَبُلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا
أُفٌ وَلَا تَنْهَرَهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا (۲۳) وَأَخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا
رَبَّيْنِي صَغِيرًا (۲۴)

و خدای تو حکم فرموده که جز او هیچکس را نپرستید و در حق پدر و مادر، نیکی کنید و چنانکه هر دو یا یکی از آنها پیر و سالخورده شوند و موجب رنج و زحمت شما باشند رنجیده خاطر شوند و کمترین آزار به آنها مرسانید و با ایشان به اکرام و احترام سخن گوید و همیشه پر و بال تواضع و تکریم را با کمال مهربانی نزدشان بگسترانید (سوره مبارکه اسراء، مواظب باشید کلمه‌ای مگوید که آیه ۲۳ و ۲۴).

بند ۷ سیاست های کلی جمعیت، ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری

با عنایت به اهمیت مقوله جمعیت در اقتدار ملی ... (نیاز است) فرهنگ سازی برای احترام و تکریم سالمندان و ایجاد شرایط لازم برای تأمین سلامت و نگهداری آنان در خانواده و پیش بینی ساز و کار لازم برای بهره مندی از تجارب و توانمندی های سالمندان در عرصه های مناسب (انجام شود).

فهرست مطالب

بخش اول: کلیات

بخش دوم: چارچوب سند ملی سالمندان کشور

بخش سوم: برنامه راهبردی (اهداف، راهبردها و سیاست های اجرایی) سند ملی سالمندان کشور

بخش چهارم: پیوست اجرایی سند ملی سالمندان کشور

بخش پنجم: اسناد پشتیبان سند ملی سالمندان کشور

بخش اول: کلیات

پیش‌گفتار

مقدمه

خلاصه مدیریتی

مقدمه

در تعریف دقیق سالمندی، باید به تمایز بین دو مفهوم سالمندی فردی و سالمندی جمعیت اشاره شود. سالمندی فردی فارغ از تغییرات باروری بر اثر افزایش امید به زندگی و احتمال بقا در سنین سالمندی اتفاق می افتد و در این وضعیت تعداد سالمندان افزایش پیدا کرده در حالیکه تعادل بین گروه‌های سنی در ساختار هرم سنی جمعیت بر هم نمی خورد. در مقابل، سالمندی جمعیت بر اثر کاهش مرگ و میر و افزایش امید به زندگی در بدو تولد و دیگر گروه‌های سنی از یک سو و کاهش باروری که باعث کاهش سهم جمعیت زیر ۱۵ سال خواهد شد از سوی دیگر، پدیدار شده و سبب برهم خوردن تعادل گروه‌های سنی در کل جمعیت می‌شود، به طوری که نسبت جمعیت سنین ۶۰ سال و بالاتر نسبت به دیگر گروه‌های سنی افزایش چشمگیر می‌یابد.

مقدمه

بر اساس گزارش مرکز آمار ایران در سال ۱۳۹۵، نزدیک به ۷۰ درصد از کل جمعیت کشور در گروه سنی ۱۵ تا ۶۴ ساله قرار دارد و این بدان معنی است که با توجه به اینکه بیش از ۷۰ درصد کل جمعیت را جمعیت ۱۵ تا ۶۴ ساله تشکیل می دهد، ایران در فرصت طلایی "پنجره جمعیتی" قرار دارد و جمعیت در سن کار و فعالیت اقتصادی در آن در حداکثر میزان خود است. تجربه بسیاری از کشورها نشان از جهش اقتصادی در دوران پنجره جمعیتی دارد. بنابر این، لازم است مدیران از ظرفیتها و منابع سرمایه‌ای حاصل از این فرصت، برای توسعه همه‌جانبه و تضمین دوران بعد از گذار جمعیتی، یعنی سالمندی جمعیت، به نحو مطلوب استفاده کنند و رشد اقتصادی مناسبی را برای کشور فراهم نمایند.

خلاصه مدیریتی

اولین سند ملی سالمندان ایران با هدف پاسخ هماهنگ به چالش‌ها و فرصت‌های ناشی از سالم‌خوردگی جمعیت ایران، برای رسیدن به بهترین نتیجه، برای همه ایرانیان، تهیه شده است. این سند بعنوان چارچوبی برای هدایت سیاست‌گذاری‌ها، برنامه‌ها و فعالیت‌های آینده در امور سالمندان کشور تدوین شده است و شامل شش هدف اصلی است.

برای هر هدف در سند، راهبردها و سیاست‌های اجرایی تعیین شده و برای عملیاتی شدن سند لازم است با همکاری دستگاه‌های عضو شورای ملی سالمندان کشور برنامه عملیاتی و نظام پایش و ارزشیابی تدوین شود. امید است با هدایت دولت و همکاری بین بخشی همه دستگاه‌ها، سمن‌ها و سایر آحاد جامعه، بتوانیم شرایط بهتری برای سالمندان به دور از تبعیض سنی ایجاد نماییم و بدینگونه سند ملی سالمندان هر کشور یک چارچوب استراتژیک طولانی مدت برای فعالیت‌های متوسط و کوتاه مدت برای رسیدن به جامعه‌ای بهتر برای سالمندان و همه گروه‌های سنی جامعه خواهد بود.

بخش دوم: چارچوب سند ملی سالمندان کشور

۱- چشم‌انداز سند ملی سالمندان کشور

۲- چارچوب نظری و اصول حاکم بر سند ملی سالمندان کشور

۳- اجزاء سند ملی سالمندان کشور

۴- نحوه تدوین سند ملی سالمندان کشور

۵- چگونگی اجرای سند ملی سالمندان کشور

۶- نحوه بازنگری سند ملی سالمندان کشور

چارچوب سند ملی سالمندان کشور

چشم انداز

دراستای قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، سند چشم‌انداز ۱۴۰۴، سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبردی در حوزه سلامت و سیاست‌های کلی "جمعیت" در چشم‌انداز آینده، ما به دنبال جامعه‌ای با نگاه مثبت و بر اساس اهمیت دادن، برابری، استقلال، مشارکت، حمایت، امنیت و سلامت جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی سالمندان و در واقع سالمندی سالم و فعال توأم با منزلت همیشگی برای سالمندان هستیم.

برای رسیدن به این اهداف لازم است که با مشارکت خود سالمندان، خانواده‌ها، مراقبین، داوطلبین، سمن‌ها، خیرین و همکاری‌های بین بخشی، ضمن تقویت امکانات موجود و تأکید بر فرهنگ ایرانی – اسلامی که همیشه احترام و توجه به سالمندان از ارزش‌های والای آن بوده است، جامعه‌ای امن، متناسب و پاسخگو برای نیازهای متفاوت و متنوع سالمندان فراهم کنیم، به طوری که آنان با داشتن حق انتخاب، به زندگی با حداکثر کیفیت و استقلال ادامه دهند.

چارچوب سند ملی سالمندان کشور

چارچوب نظری سند ملی سالمندان کشور

جمعیت سالمندان ایران به سرعت در حال افزایش است که می‌تواند تأثیر قابل‌توجهی بر جنبه‌های اقتصادی و اجتماعی کشور داشته باشد. سالمندی جمعیت در صورت عدم برنامه‌ریزی و مدیریت مناسب می‌تواند مشکلات بسیاری را ایجاد کند، اما در صورت برنامه‌ریزی فعال و مدیریت مناسب، می‌تواند فرصتی برای جامعه و سالمندان در راستای ارتقاء کیفیت زندگی و سلامت سالمندان، هماهنگی و ارتباط بین نسلی و پیامدهای مثبت متعدد باشد.

در گذشته دوران سالمندی به عنوان آخرین مرحله زندگی و دوران بیماری‌ها، ناتوانی و گوشه‌نشینی در نظر گرفته می‌شد و در برنامه‌ریزی‌ها و سیاست‌گذاری‌ها معمولاً به نیازها و خواسته‌های آنان کمتر توجه می‌شد. اما در نگاه نوین به جای توجه به سال‌های گذشته عمر، به سال‌های باقیمانده عمر توجه می‌شود، بنابراین در دوران سالمندی فرد باید مانند قبل، از زندگی خود بهره‌بردارد. در برنامه سالمندی فعال تدوین شده در سند ملی، تأکید بر سلامت، مشارکت و امنیت سالمندان خواهد بود.

چارچوب سند ملی سالمندان کشور

اصول حاکم بر سند ملی سالمندان کشور

۱. "سالمندی فردی" و "سالمندی جمعیت" در ایران نیاز به توجه بیشتر حاکمیت و همه آحاد جامعه دارد.
۲. همه ایرانیان، علی‌رغم سن، باید دسترسی برابر به خدمات مراقبتی و فرصت‌های مناسب استخدام، آموزش، یادگیری، مسکن، حمل‌ونقل، فرهنگی و تفریحات، با توجه به نیازهای آنان جهت حفظ و ارتقای کیفیت زندگی در سراسر عمر داشته باشند.
۳. همه ایرانیان در سراسر عمر خود در جامعه و اقتصاد مشارکت فعال داشته باشند.
۴. بخش دولتی، عمومی و خصوصی فعال در حوزه سالمندی در مبنای سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و فعالیت‌های خود، به فرهنگ ایرانی - اسلامی و نیازها و نظرات افراد سالمند توجه کنند.

چارچوب سند ملی سالمندان کشور

اصول حاکم بر سند ملی سالمندان کشور

۵. جهت‌گیری سیاست‌ها و برنامه‌ها باید مبتنی بر کمک و حمایت از زندگی سالمند در درون خانواده و بستر جامعه باشد، از این رو باید از برنامه‌های خودمراقبتی سالمندان و نیز از مراقبین رسمی، غیررسمی و داوطلب با اولویت دهک‌های کم‌برخوردار و گروه‌های آسیب‌پذیر حمایت گردد.

۶. برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری در امور سالمندان باید مبتنی بر مطالعات، مستندات و شواهد علمی، نیازسنجی از سالمندان، نظرسنجی از سایر ذی‌نفعان کلیدی این حوزه و با رویکرد آینده‌نگارانه و رصد مداوم پیامدهای تغییرات جمعیتی باشد.

چارچوب سند ملی سالمندان کشور

اصول حاکم بر سند ملی سالمندان کشور

۷. لازم است در سیاست‌گذاری‌ها، برنامه‌ریزی‌ها و فعالیت‌ها، حفظ و ارتقای سلامت و کیفیت زندگی سالمندان و استقلال و مشارکت فعال ایشان در جامعه لحاظ شود.

۸. برنامه‌ریزی‌ها، مداخلات و خدمات حوزه سالمندی باید حداکثر استفاده از فناوری‌های نوین را متناسب با زیرساخت‌های کشور بکار گرفته و کلیه فعالیت‌ها، سامانه محور باشد.

چارچوب سند ملی سالمندان کشور

اجزاء سند ملی سالمندان کشور

چارچوب استراتژیک تهیه شده در این سند مبنای سیاست‌گذاری‌های آینده، برنامه‌ها و فعالیت‌های مرتبط با سالمندان در ایران خواهد بود. سند راهبردی سالمندان مشتمل بر پنج بخش ذیل است:

بخش اول: کلیات شامل پیش‌گفتار، مقدمه و خلاصه مدیریتی؛

بخش دوم: چارچوب سند ملی سالمندان کشور شامل چشم‌انداز؛ چارچوب نظری و اصول حاکم؛ اجزاء؛ نحوه تدوین؛ چگونگی اجرا و نحوه بازنگری سند ملی سالمندان کشور؛

بخش سوم: برنامه راهبردی سند ملی سالمندان کشور شامل شش هدف و راهبردها و سیاست‌های اجرایی آن، اهداف و پیشنهاد تولیت و همکاران اجرای هر یک از راهبردها؛

چارچوب سند ملی سالمندان کشور

اجزاء سند ملی سالمندان کشور

بخش چهارم: پیوست اجرایی سند ملی سالمندان کشور شامل الزامات اجرایی، برنامه عملیاتی (فعالیت‌ها، اعتبار مورد نیاز و تعیین متولی فعالیت‌ها و زمان‌بندی) و پایش و ارزشیابی؛

بخش پنجم: اسناد پشتیبان سند ملی سالمندان کشور شامل تعاریف و مفاهیم، نظریه‌های علمی مطرح در خصوص سالمندی، قوانین، مقررات و اسناد بالادستی، وضعیت سالمندان در ایران و نهادهای پوشش‌دهنده خدمات سالمندی؛

نکته: در راستای اجرایی شدن این سند، باید نسبت به طراحی پیوست اجرایی سند ملی سالمندان کشور با مشارکت فعال همه ذی‌نفعان عضو شورای ملی سالمندان کشور و با محوریت دبیرخانه شورا اقدام شود.

چارچوب سند ملی سالمندان کشور

نحوه تدوین سند ملی سالمندان کشور

بخش برای تدوین "سند ملی سالمندان کشور" در ابتدا "اهداف سند" با توجه به اسناد بالادستی (قانون اساسی، سند چشم‌انداز ۱۴۰۴، سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری در حوزه سلامت و سیاست‌های کلی جمعیت)، بررسی وضعیت موجود و شرایط مطلوب تدوین شد. در هر مورد، تصمیم‌گیری بر مبنای اجماع جمع و به صورت اقناعی برای موضوع مورد نظر انجام گرفت. در خصوص "راهبردها" و "سیاست‌های اجرایی" نیز به همین ترتیب عمل شد و در نهایت در چندین مرحله، بر اساس اصول علمی مورد بازبینی قرار گرفت و نسخه نهایی تهیه شد.

چارچوب سند ملی سالمندان کشور

چگونگی اجرای سند ملی سالمندان کشور

با توجه به اینکه سالمندان گروه متنوعی با خواسته‌ها و نیازهای متفاوت هستند، هیچ سازمان یا وزارتخانه خاصی به تنهایی نمی‌تواند پاسخگوی مسائل همه جانبه آنان باشد؛ به همین دلیل در اجرای سند ملی سالمندان کشور لازم است با محوریت شورای ملی سالمندان کشور و دبیرخانه آن، همه وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های عضو این شورا به ویژه انجمن‌ها، نهادهای غیردولتی، شهرداری‌ها و حتی خانواده‌ها و خود سالمندان مشارکت فعال داشته باشند. بر همین اساس این سند، بستر و پایه مناسبی را برای همکاری و مشارکت همه گروه‌ها برای رسیدن به سالمندی سالم و ارتقاء کیفیت زندگی سالمندان فراهم آورده است. در این راستا نیاز به تدوین پیوست اجرایی سند شامل: الزامات اجرایی، برنامه عملیاتی (فعالیت‌ها، اعتبار مورد نیاز و تعیین متولی فعالیت‌ها و زمان‌بندی) و پایش و ارزشیابی می‌باشد.

چارچوب سند ملی سالمندان کشور

نحوه بازنگری سند ملی سالمندان کشور

در تدوین اولین سند ملی سالمندان کشور به دلیل نبود پیمایش‌های دقیق علمی که نتایج آن قابلیت تعمیم در سطح ملی و منطقه‌ای داشته باشد، در بسیاری از موارد به مطالعات خارجی، مطالعات داخلی موجود و نظرات متخصصین و مدیران باتجربه، اکتفا شده است. به همین دلیل جهت تقویت بیشتر این سند لازم است که در آینده‌ی نزدیک پیمایش‌های دقیق علمی در زمینه‌ی سالمندان ایرانی انجام شود.

با توجه به تغییرات پویای جمعیتی چه از لحاظ کمی و چه از منظر متغیرهای جمعیت‌شناسی، لازم است که این سند بر اساس شواهد و مستندات علمی به صورت دوره‌ای مورد بازبینی قرار گیرد.

چارچوب سند ملی سالمندان کشور

نحوه بازنگری سند ملی سالمندان کشور

به منظور اطمینان از اینکه کلیه نیازهای سالمندان و ترجیحات آنان در سال‌های آینده برآورده و تغییرات مطلوب ایجاد شود، باید عملکردها و پیامدهای مرتبط با اجرای سند ملی سالمندان کشور به طور مداوم مورد پایش و ارزشیابی قرار گیرد.

با توجه به سه بند فوق، سند ملی سالمندان کشور بر اساس نتایج کلیه پژوهش و پیمایش‌های مرتبط (از جمله سرشماری مرکز آمار ایران، پیمایش ملی سالمندان کشور، پایش عملکردها و ارزشیابی پیامدهای اجرای سند و سایر شواهد و مستندات مرتبط)، در بازه‌های زمانی ۵ ساله توسط شورای ملی سالمندان کشور با همکاری کلیه دستگاه‌های ذی‌ربط ذکر شده در سند ملی سالمندان، مورد بازنگری قرار خواهد گرفت.

بخش سوم: برنامه راهبردی سند ملی سالمندان کشور (اهداف، راهبردها و سیاست‌های اجرایی)

هدف اول: ارتقاء سطح فرهنگی جامعه در خصوص پدیده سالمندی

هدف دوم: توانمندسازی سالمندان

هدف سوم: حفظ و ارتقاء سلامت جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی سالمندان

هدف چهارم: تقویت حمایت‌های اجتماعی برای ارتقاء سرمایه اجتماعی

هدف پنجم: توسعه زیرساخت‌های مورد نیاز در امور سالمندی

هدف ششم: تأمین منابع مالی پایدار برای نظام حمایتی از سالمندان

هدف ۱: ارتقاء سطح فرهنگی جامعه در خصوص پدیده‌ی سالمندی

راهبردها

۱-۱: استفاده از ظرفیت‌های رسانه‌ها در راستای احیا و ارتقای منزلت سالمندان

۱-۲: بهره‌مندی از توان دستگاه‌های اجرایی و ظرفیت‌های بخش خصوصی، تعاونی و سازمان‌های مردم‌نهاد در

راستای احیا و ارتقای منزلت سالمندان

راهبرد ۱-۱: استفاده از ظرفیت‌های رسانه‌ها در راستای احیا و ارتقای منزلت سالمندان

سیاست‌های اجرایی

۱) ایجاد هماهنگی در معرفی برنامه‌ها و موضوعات سالمندی با تشکیل کمیته اطلاع‌رسانی موضوعات سالمندی

۲) استفاده از برنامه‌های صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران برای معرفی موضوعات سالمندی

۳) جریان‌سازی و پایدارسازی موضوعات سالمندی در مباحث اجتماعی رسانه‌های جمعی

۴) استفاده از انجمن‌های علمی در راستای معرفی اهمیت موضوع سالمندی در رسانه‌های جمعی

راهبرد ۱-۱: استفاده از ظرفیت‌های رسانه‌ها در راستای احیا و ارتقای منزلت سالمندان

سیاست‌های اجرایی

۵) حمایت از برقراری و حفظ ارتباط سالمند با جامعه و جلوگیری از مجزا شدن سالمندان

۶) حمایت از ازدواج مناسب سالمندان

۷) ترویج معنویت، فرهنگ و سبک زندگی اسلامی - ایرانی

۸) انجام پژوهش‌های مرتبط

دستگاه‌های اصلی

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

دستگاه‌های همکار

– دبیرخانه شورای ملی سالمندان کشور

– صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

– رسانه‌های جمعی و مجازی

– شهرداری‌ها

– دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی

– حوزه‌های علمیه

– وزارت آموزش و پرورش

– وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

– وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

– وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات

– سازمان بهزیستی کشور

– سازمان تبلیغات اسلامی

– سازمان بسیج مستضعفین

– سازمان اوقاف و امور خیریه

– بنیاد برکت

– انجمن‌های علمی

– سمن‌های مرتبط

– سایر دستگاه‌های عضو

شورای ملی سالمندان حسب

مورد

راهبرد ۱-۲: بهره‌مندی از توان دستگاه‌های اجرایی و ظرفیت‌های بخش خصوصی، تعاونی و سازمان‌های مردم‌نهاد در راستای احیا و ارتقای منزلت سالمندان

سیاست‌های اجرایی

۱) استفاده از ظرفیت‌های دستگاه‌های اجرایی و شهری برای ارائه موضوعات سالمندی

۲) استفاده از ظرفیت‌های دینی، فرهنگی و هنری در خصوص سالمندی

۳) لحاظ کردن موضوعات سالمندی در محتوای آموزشی

۴) استفاده از ظرفیت‌های صندوق‌های بازنشستگی

۵) استفاده از ظرفیت‌های مراجع دانشگاهی و حوزوی

راهبرد ۱-۲: بهره‌مندی از توان دستگاه‌های اجرایی و ظرفیت‌های بخش خصوصی، تعاونی و سازمان‌های مردم‌نهاد در راستای احیا و ارتقای منزلت سالمندان

سیاست‌های اجرایی

۶) بهره‌مندی از ظرفیت سازمان‌های مردم‌نهاد و ...

۷) شناسایی و معرفی معضلات سالمندی برای جامعه

۸) تبیین و ترویج سیاست‌ها و اقدامات پیشگیرانه و مقابله‌ای در خصوص تبعیض سنی در سطح فرد، خانواده و جامعه

۹) آموزش عموم جامعه به منظور حمایت و احترام سالمندان با تأکید بر حفظ استقلال و عزت نفس

۱۰) ایجاد فرصت‌های آموزش برای سالمندان

راهبرد ۱-۲: بهره‌مندی از توان دستگاه‌های اجرایی و ظرفیت‌های بخش خصوصی، تعاونی و سازمان‌های مردم‌نهاد در راستای احیا و ارتقای منزلت سالمندان

سیاست‌های اجرایی

(۱۱) جلوگیری از محروم‌سازی سالمندان از انواع خدمات

(۱۲) تبیین و ترویج سیاست‌ها و اقدامات پیشگیرانه و مقابله‌ای در خصوص سالمندآزاری

(۱۳) تبیین و ترویج سیاست‌ها و اقدامات پیشگیرانه و مقابله‌ای در خصوص پیری‌ستیزی

(۱۴) حمایت از سیاست‌ها و اقدامات پیشگیری از شکاف نسلی

(۱۵) انجام پژوهش‌های مرتبط

دستگاه‌های اصلی

وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

دستگاه‌های همکار

- دبیرخانه شورای ملی سالمندان کشور – سازمان و صندوق‌های بازنشستگی – وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
- وزارت کشور (استانداری‌ها، سازمان شهری‌ها و دهیاری‌های کشور، فرمانداری‌ها، بخشداری‌ها)
- سمن‌های مرتبط – سازمان تبلیغات اسلامی – وزارت آموزش و پرورش – رسانه‌های جمعی و مجازی
- انجمن‌های علمی – ستاد ائمه جماعت کشور – وزارت ورزش و جوانان – بنیاد شهید و امور ایثارگران
- بخش خصوصی و تعاونی – شورای سیاستگذاری ائمه جمعه کشور – وزارت دادگستری
- سازمان بهزیستی کشور – حوزه‌های علمیه – سایر دستگاه‌های عضو شورای ملی سالمندان حسب مورد
- معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضاییه – وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

هدف دوم : توانمندسازی سالمندان

راهبردها

۱-۲: آموزش و مهارت آموزی فرد و مراقبین سالمندان

۲-۲: ایجاد و توسعه محیط‌های توانمندساز

۳-۲: توسعه مشارکت اجتماعی سالمندان

راهبرد ۱-۲: آموزش و مهارت‌آموزی فرد و مراقبین سالمندان

سیاست‌های اجرایی

۱) ترویج تکنولوژی‌های جدید آموزشی به منظور کسب دانش و مهارت‌های جدید

۲) ترویج مهارت‌آموزی برای مدرسین سالمندان

۳) توسعه فرصت‌های آموزشی برای سالمندان

۴) ترجمان و انتقال دانش در حوزه سالمندی

۵) انجام پژوهش‌های مرتبط

دستگاه‌های اصلی

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

دستگاه‌های همکار

– دبیرخانه شورای ملی سالمندان کشور

– سازمان بهزیستی کشور

– صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

– وزارت آموزش و پرورش

– وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

– انجمن‌های علمی

– سایر دستگاه‌های عضو شورای ملی سالمندان حسب مورد

– وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

– وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات

– رسانه‌های جمعی و مجازی

– شهرداری‌ها

– جهاد دانشگاهی

– سمن‌های مرتبط

راهبرد ۲-۲: ایجاد و توسعه محیط‌های توانمندساز

سیاست‌های اجرایی

۱) ترویج و حمایت از سیاست‌های محیط دوستدار سالمند

۲) افزایش دسترسی فیزیکی و مجازی سالمندان به خدمات مورد نیاز

۳) انجام پژوهش‌های مرتبط

دستگاه‌های اصلی

وزارت راه و شهرسازی

دستگاه‌های همکار

- دبیرخانه شورای ملی سالمندان کشور
- شهرداری‌ها
- سازمان بهزیستی کشور
- سازمان برنامه و بودجه کشور
- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
- سمن‌های مرتبط
- معاونت توسعه روستایی و مناطق محروم ریاست جمهوری
- وزارت صنعت، معدن و تجارت
- وزارت کشور (استانداری‌ها، سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور، فرمانداری‌ها، بخشداری‌ها)
- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات
- وزارت ورزش و جوانان
- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
- سازمان نظام مهندسی
- سازمان‌های بیمه (شامل: بیمه‌های پایه و تکمیلی، بیمه‌های بخش خصوصی، بیمه‌های نیروهای مسلح و سایر صندوق‌های بیمه‌ای و بیمه‌های خاص)
- سایر دستگاه‌های عضو شورای ملی سالمندان حسب مورد

راهبرد ۲-۳: توسعه مشارکت اجتماعی سالمندان

سیاست های اجرایی

۱) مشارکت سالمندان در سیاستگذاری، برنامه ریزی، اجرای برنامه ها و تصمیم گیری های مربوط به سالمندان در امور خودشان

۲) حمایت از تشکل های سالمندان

۳) حمایت از طرح ها و مدل های توانمندسازی مبتنی بر مشارکت سالمندان

۴) آمایش فضای کسب و کار و فعالیت های داوطلبانه

۵) تعیین ظرفیت های بالقوه سالمندان برای اشتغال

راهبرد ۲-۳: توسعه مشارکت اجتماعی سالمندان

سیاست های اجرایی

۶) ایجاد دسترسی به مشاوره اشتغال سالمندان

۷) تبیین برنامه های آمادگی بازنشستگی

۸) بسترسازی برای ایجاد فضاهای کسب و کار مبتنی بر مهارت بدون توجه به سن

۹) تأکید بر مهارت آموزی سالمندان

۱۰) بازنگري سن بازنشستگی

راهبرد ۲-۳: توسعه مشارکت اجتماعی سالمندان

سیاست های اجرایی

(۱۱) ایجاد هماهنگی و تعادل بین نسلی در محیط های کار

(۱۲) دسترسی به تسهیلات مالی

(۱۳) حمایت از فضای ارائه خدمات و محصولات تولیدی سالمندان

(۱۴) ایمنی و امنیت محیط کار

(۱۵) انجام پژوهش های مرتبط

دستگاه‌های اصلی

سازمان بهزیستی کشور

دستگاه‌های همکار

- دبیرخانه شورای ملی سالمندان کشور
- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
- انجمن‌های علمی
- وزارت کشور (استانداری‌ها، سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور، فرمانداری‌ها، بخشداری‌ها)
- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- وزارت صنعت، معدن و تجارت سمن‌های مرتبط
- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
- سازمان و صندوق‌های بازنشستگی
- بخش خصوصی و تعاونی
- بانک مرکزی و بانک‌های تحت پوشش
- مجمع خیرین کشور
- شهرداری‌ها و دهرداری‌ها
- سازمان امور اداری استخدامی کشور
- سایر دستگاه‌های عضو شورای ملی سالمندان حسب مورد

هدف سوم: حفظ و ارتقای سلامت جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی سالمندان

راهبردها

۱-۳: توسعه کمی و کیفی اقدامات پیشگیرانه برای سالمندان

۲-۳: توسعه کمی و کیفی خدمات درمانی سالمندان

۳-۳: توسعه کمی و کیفی خدمات توانبخشی سالمندان

۴-۳: توسعه کمی و کیفی خدمات سلامت معنوی و معناداری زندگی سالمندان

راهبرد ۱-۳: توسعه کمی و کیفی اقدامات پیشگیرانه برای سالمندان

سیاست های اجرایی

- (۱) تأکید بر خودمراقبتی
- (۲) ادغام خدمات پیشگیرانه در نظام شبکه
- (۳) افزایش دسترسی سالمندان به اقدامات پیشگیرانه سلامت
- (۴) استفاده از ظرفیت مکاتب طب کل نگر، سنتی و مکمل برای ارتقاء سطح سلامتی و تندرستی سالمندان
- (۵) ترویج سبک زندگی سالم در تمامی دوره های سنی
- (۶) جلب مشارکت بخش غیردولتی در اقدامات پیشگیرانه
- (۷) انجام پژوهش های مرتبط

دستگاه‌های اصلی

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

دستگاه‌های همکار

- دبیرخانه شورای ملی سالمندان کشور
- سازمان بهزیستی کشور
- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
- وزارت جهاد کشاورزی
- سازمان‌های بیمه (شامل: بیمه‌های پایه و تکمیلی، بیمه‌های نیروهای مسلح و سایر صندوق‌های بیمه‌ای و بیمه‌های خاص)
- صندوق‌های بازنشستگی
- انجمن‌های علمی
- شهرداری‌ها
- سمن‌های مرتبط
- صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران
- وزارت ورزش و جوانان
- سایر دستگاه‌های عضو شورای ملی سالمندان حسب مورد

راهبرد ۲-۳: توسعه کمی و کیفی خدمات درمانی سالمندان

سیاست های اجرایی

(۱) توسعه کمی و کیفی مراکز ارائه خدمات درمانی

(۲) تأکید بر ارائه خدمات درمانی در محل زندگی

(۳) جلب مشارکت بخش غیردولتی در ارائه خدمات درمانی

(۴) استفاده از فناوری های نوین برای بهبود ارائه خدمات

راهبرد ۲-۳: توسعه کمی و کیفی خدمات درمانی سالمندان

سیاست های اجرایی

۵) بهبود دسترسی به دارو برای سالمندان

۶) غربالگری بیماری ها و مشکلات شایع سالمندی

۷) مراقبت طولانی مدت مبتنی بر جامعه

۸) انجام پژوهش های مرتبط

دستگاه‌های اصلی

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

دستگاه‌های همکار

– دبیرخانه شورای ملی سالمندان کشور

– وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

– سازمان بهزیستی کشور

– بخش خصوصی

– سازمان‌های بیمه (شامل: بیمه‌های پایه و تکمیلی، بیمه‌های بخش خصوصی، بیمه‌های نیروهای مسلح و سایر صندوق‌های بیمه‌ای و بیمه‌های خاص)

– انجمن‌های علمی

– سمن‌های مرتبط

– وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات

– وزارت صنعت، معدن و تجارت

– سایر دستگاه‌های عضو شورای ملی سالمندان حسب مورد

راهبرد ۳-۳: توسعه کمی و کیفی خدمات توانبخشی سالمندان

سیاست های اجرایی

- ۱) جلب مشارکت بخش غیردولتی در ارائه خدمات توانبخشی
- ۲) تأکید بر ارائه خدمات توانبخشی در محل زندگی
- ۳) توسعه کمی و کیفی مراکز ارائه خدمات توانبخشی
- ۴) مراقبت طولانی مدت مبتنی بر جامعه
- ۵) بهبود دسترسی به تجهیزات پزشکی و کمکی نوین در مراقبت از سالمندان
- ۶) انجام پژوهش های مرتبط

دستگاه‌های اصلی

سازمان بهزیستی کشور

دستگاه‌های همکار

- دبیرخانه شورای ملی سالمندان کشور
- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
- سازمان‌های بیمه (شامل: بیمه‌های پایه و تکمیلی، بیمه‌های نیروهای مسلح و سایر صندوق‌های بیمه‌ای و بیمه‌های خاص)
- کمیته امداد امام خمینی (ره)
- سازمان‌های علمی
- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- وزارت صنعت، معدن و تجارت
- سمن‌های مرتبط
- سایر دستگاه‌های عضو شورای ملی سالمندان حسب مورد

راهبرد ۳-۴: توسعه کمی و کیفی خدمات سلامت معنوی و معناداری زندگی سالمندان

سیاست های اجرایی

۱) فرهنگ سازی و تولید دانش بومی سلامت معنوی در سالمندی با مشارکت فعال همه گروههای مرجع (حوزه و دانشگاه)

۲) حمایت از خدمات مشاوره‌ای و آموزشی سلامت معنوی و معناداری زندگی

۳) ادغام مفاهیم بومی شده سلامت معنوی و معناداری زندگی در مراقبت‌های بهداشتی، درمانی و توانبخشی سالمندان

۴) انجام پژوهش‌های مرتبط.

دستگاه‌های اصلی

شورای عالی انقلاب فرهنگی

(به ویژه کمیسیون توسعه پژوهش و آموزش عالی، قرآنی در نظام سلامت)

دستگاه‌های همکار

- دبیرخانه شورای ملی سالمندان کشور
- حوزه‌های علمیه
- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
- سمن‌های مرتبط
- شورای سیاستگذاری ائمه جمعه کشور
- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- سازمان بهزیستی کشور
- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
- انجمن‌های علمی
- سازمان اوقاف و امور خیریه
- سازمان تبلیغات اسلامی
- ستاد ائمه جماعت کشور
- سایر دستگاه‌های عضو شورای ملی سالمندان حسب مورد
- شهرداری‌ها

هدف چهارم : تقویت حمایت‌های اجتماعی برای ارتقای سرمایه اجتماعی

راهبردها

۴-۱: تأمین معیشت و خدمات مالی به سالمندان

۴-۲: توسعه و تقویت خدمات نگهداری از سالمندان

۴-۳: حمایت از توسعه خدمات اجتماعی، دینی، معنوی، فرهنگی، هنری، ورزشی، تفریحی و سیاحتی سالمندان

راهبرد ۴-۱: تأمین معیشت و خدمات مالی به سالمندان

سیاست های اجرایی

- ۱) اولویت بندی گروه های مختلف جمعیت سالمند
- ۲) برقراری یارانه برای سالمندان نیازمند
- ۳) تأمین حداقل حقوق و دستمزد برای سالمندان
- ۴) برقراری تخفیفات در برخورداری از خدمات عمومی
- ۵) حمایت از خدمات مشاوره ای مالی سالمندان
- ۶) انجام پژوهش های مرتبط

دستگاه‌های اصلی

سازمان برنامه و بودجه کشور

دستگاه‌های همکار

- دبیرخانه شورای ملی سالمندان کشور
- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
- بنیاد برکت
- وزارت اقتصاد و امور دارایی
- معاونت توسعه روستایی و مناطق محروم ریاست جمهوری
- مجلس شورای اسلامی (کمیسیون‌ها و فراکسیون‌های مرتبط، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی و ...)
- بانک مرکزی و بانک‌های تحت پوشش
- سازمان بهزیستی کشور
- شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور
- کمیته امداد امام خمینی (ره)
- بنیاد شهید و امور ایثارگران
- بنیاد مستضعفان
- وزارت کشور (استانداری‌ها، سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور، فرمانداری‌ها، بخشداری‌ها)
- سمن‌های مرتبط
- مجمع خیرین کشور
- سایر دستگاه‌های عضو شورای ملی سالمندان حسب مورد

راهبرد ۲-۴: توسعه و تقویت خدمات نگهداری از سالمندان

سیاست های اجرایی

- ۱) تبیین انواع مدل های مراقبتی از سالمندان
- ۲) اصلاح مدل های مراقبتی موجود از سالمندان
- ۳) ایجاد و حمایت از مدل های کارآمد نگهداری متناسب با نیاز سالمندان
- ۴) ترویج و حمایت از مدل های مراقبت در منزل از سالمندان مبتنی بر خانواده و مراقبین غیررسمی
- ۵) آموزش مراقبین رسمی و غیررسمی سالمندان
- ۶) حمایت بیمه ای از انواع مدل های مراقبت سالمندان
- ۷) انجام پژوهش های مرتبط

دستگاه‌های اصلی

سازمان بهزیستی کشور

دستگاه‌های همکار

- دبیرخانه شورای ملی سالمندان کشور
- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- سازمان‌های بیمه (شامل بیمه‌های پایه و تکمیلی، بیمه‌های نیروهای مسلح و سایر صندوق‌های بیمه‌ای و بیمه‌های خاص)
- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
- بنیاد شهید و امور ایثارگران
- انجمن‌های علمی
- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
- سمن‌های مرتبط
- کمیته امداد امام خمینی (ره)
- بخش خصوصی
- سایر دستگاه‌های عضو شورای ملی سالمندان حسب مورد

راهبرد ۳-۴: حمایت از توسعه خدمات اجتماعی، دینی، معنوی، فرهنگی، هنری، ورزشی، تفریحی و سیاحتی سالمندان

سیاست های اجرایی

- ۱) توسعه و حمایت از برنامه‌های مشارکتی و اجتماع محور سالمندان
- ۲) توسعه و حمایت از برنامه‌های حوزه معنویت و دین داری در سالمندی
- ۳) توسعه و حمایت از برنامه‌های فرهنگی، هنری و ادبی سالمندی
- ۴) توسعه و حمایت از برنامه و فعالیت‌های ورزشی در سالمندی
- ۵) توسعه و حمایت از برنامه‌های گردشگری، زیارتی و سیاحتی سالمندی

راهبرد ۳-۴: حمایت از توسعه خدمات اجتماعی، دینی، معنوی، فرهنگی، هنری، ورزشی، تفریحی و سیاحتی سالمندان

سیاست های اجرایی

۶) توسعه نشاط اجتماعی و مدیریت اوقات فراغت با حمایت از برنامه هایی مانند کسب و کار خانگی، بازی های بومی و ملی، بازی و سرگرمی و سایر برنامه های تفریحی

۷) توسعه زیرساخت ها (امکانات، فضاهای فیزیکی، تربیت نیروی انسانی متخصص و ...) برای انجام خدمات مذکور در حوزه سالمندی

۸) مدل سازی، شبکه سازی و توسعه سمن های ارائه دهنده خدمات مذکور به سالمندان به ویژه خیریه و داوطلب

۹) اطلاع رسانی و تسهیل دسترسی به خدمات مذکور

راهبرد ۳-۴: حمایت از توسعه خدمات اجتماعی، دینی، معنوی، فرهنگی، هنری، ورزشی، تفریحی و سیاحتی سالمندان

سیاست های اجرایی

۱۰) توسعه و مناسب سازی برنامه ها و خدمات مذکور با رویکرد جامعه محور برای سالمندان

۱۱) حمایت از رویداد ها، جشنواره ها و مسابقات مرتبط

۱۲) تهیه و تولید محتوی و محصولات تخصصی

۱۳) استاندارد سازی و انجام پژوهش های مرتبط

دستگاه‌های اصلی

وزارت کشور (شهرداری‌ها و دهرداری‌ها)

دستگاه‌های همکار

- دبیرخانه شورای ملی سالمندان کشور
- صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران
- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- وزارت ورزش و جوانان
- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
- سازمان تبلیغات اسلامی
- جهاد دانشگاهی شورای عالی انقلاب فرهنگی
- سازمان برنامه و بودجه کشور
- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
- سازمان بهزیستی کشور
- وزارت گردشگری و میراث فرهنگی
- حوزه‌های علمیه
- سمن‌های مرتبط
- سایر دستگاه‌های عضو شورای ملی سالمندان حسب مورد

هدف پنجم: توسعه زیرساخت‌های مورد نیاز در امور سالمندی

راهبردها

۵-۱: تأمین سرمایه انسانی مورد نیاز

۵-۲: توسعه فناوری در خدمات رسانی به سالمندان

۵-۳: مدیریت اطلاعات و آمار سالمندان

۵-۴: نهادسازی در حوزه سالمندی

راهبرد ۵-۱: تأمین سرمایه انسانی مورد نیاز

سیاست های اجرایی

- ۱) تربیت نیروی انسانی متخصص مبتنی بر نیاز سالمندان
- ۲) حمایت از پژوهش های کاربردی در زمینه موضوعات سالمندی
- ۳) جلب مشارکت سازمان های مردم نهاد و خیرین در امور سالمندی
- ۴) نهادینه سازی همکاری بین بخشی در قالب کمیته های استانی و شهرستانی
- ۵) تصمیم سازی مبتنی بر شواهد در قالب ساختار محیطی (از پایین به بالا) با تاکید بر مشارکت گروه های هدف
- ۶) انجام پژوهش های مرتبط

دستگاه‌های اصلی

وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

دستگاه‌های همکار

- دبیرخانه شورای ملی سالمندان کشور
- سازمان امور اداری استخدامی کشوری
- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
- سازمان برنامه و بودجه کشور
- مجلس شورای اسلامی (کمیسیون‌ها و فراکسیون‌های مرتبط، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی و ...)
- وزارت کشور
- جهاددانشگاهی
- مجمع خیرین کشور
- سمن‌های مرتبط
- سایر دستگاه‌های عضو شورای ملی سالمندان حسب مورد

راهبرد ۵-۲: توسعه فناوری در خدمات رسانی به سالمندان

سیاست های اجرایی

- ۱) حمایت از پژوهش های توسعه ای و ارزیابی فناوری در رابطه با سالمندان
- ۲) توسعه استفاده از فناوری های نوین در مراقبت از سالمندان
- ۳) استفاده از فناوری جهت توسعه خدمات برای سالمندان
- ۴) تبیین و فراهم سازی سازوکارهای بکارگیری فناوری برای سالمندان
- ۵) حمایت از استفاده از فناوری در آموزش موضوعات سالمندی
- ۶) انجام پژوهش های مرتبط

دستگاه‌های اصلی

معاونت تحقیقات و فناوری ریاست جمهوری

دستگاه‌های همکار

– وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

– وزارت صنعت، معدن و تجارت

– سازمان برنامه و بودجه کشور

– انجمن‌های علمی

– دبیرخانه شورای ملی سالمندان کشور

– وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات

– وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

– سمن‌های مرتبط

– سایر دستگاه‌های عضو شورای ملی سالمندان حسب مورد

راهبرد ۵-۳: مدیریت اطلاعات و آمار سالمندان

سیاست های اجرایی

- ۱) تبیین سازوکار تشکیل بانک های اطلاعاتی سالمندان مبتنی بر نیاز
- ۲) تبیین مدل های تحلیل داده ها و ارایه گزارش های کاربردی مورد نیاز کشور
- ۳) جمعیت اطلاعات و آمار سالمندی مبتنی بر سامانه جامع
- ۴) سیاست گذاری و برنامه ریزی مبتنی بر شواهد و با رویکرد آینده پژوهانه
- ۵) انجام پژوهش های مرتبط

دستگاه‌های اصلی

دیرخانه شورای ملی سالمندان کشور

دستگاه‌های همکار

- مرکز آمار ایران
- سازمان برنامه و بودجه کشور
- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
- سازمان بهزیستی کشور
- معاونت تحقیقات و فناوری ریاست جمهوری
- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات
- سازمان ثبت احوال کشور
- سازمان ثبت اسناد و املاک کشور
- وزارت کشور، شهرداری‌ها
- کمیته امداد امام خمینی (ره)
- سمن‌های مرتبط
- انجمن‌های علمی
- سازمان‌های بیمه (شامل بیمه‌های پایه و تکمیلی، بیمه‌های نیروهای مسلح و سایر صندوق‌های بیمه‌ای و بیمه‌های خاص)
- سایر دستگاه‌های عضو شورای ملی سالمندان حسب مورد

راهبرد ۴-۵: نهادسازی در حوزه سالمندی

سیاست های اجرایی

(۱) بازنگری قوانین و مقررات

(۲) بازنگری ساختارها

(۳) بازنگری فرایندها

(۴) انجام پژوهش های مرتبط

دستگاه‌های اصلی

سازمان برنامه و بودجه کشور

دستگاه‌های همکار

– دبیرخانه شورای ملی سالمندان کشور

– سازمان امور اداری استخدامی کشوری

– سازمان ثبت احوال کشور

– معاونت امور حقوقی ریاست جمهوری

مجلس شورای اسلامی (کمیسیون‌ها و فراکسیون‌های مرتبط، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی و ...)

– انجمن‌های علمی

– سمن‌های مرتبط

– سایر دستگاه‌های عضو شورای ملی سالمندان حسب مورد

هدف ششم: تامین منابع مالی پایدار برای نظام حمایتی از سالمندان

راهبردها

۱-۶: تامین منابع مالی مورد نیاز برای اجرای سند و خدمات حوزه سالمندی

۲-۶: تخصیص عادلانه و بهینه منابع مالی

۳-۶: کاهش پرداخت از جیب در برخورداری سالمندان از خدمات مورد نیاز به ویژه، سلامت و رفاه

راهبرد ۶-۱: تامین منابع مالی مورد نیاز برای اجرای سند و خدمات حوزه سالمندی

سیاست های اجرایی

۱) تلاش برای اختصاص درصدی از مالیات بر ارزش افزوده به نظام سالمندی

۲) اختصاص درصدی از مالیات کالاهای آسیب رسان به نظام سالمندی

۳) استفاده از منابع هدفمندی یارانه ها برای نظام سالمندی

۴) انجام پژوهش های مرتبط

دستگاه‌های اصلی

سازمان برنامه و بودجه کشور

دستگاه‌های همکار

- دبیرخانه شورای ملی سالمندان کشور
- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
- سازمان‌های بیمه (شامل بیمه‌های پایه و تکمیلی، بیمه‌های نیروهای مسلح و سایر صندوق‌های بیمه‌ای و بیمه‌های خاص)
- مجلس شورای اسلامی (کمیسیون‌ها و فراکسیون‌های مرتبط، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی و ...)
- صندوق‌های بازنشستگی
- کمیته امداد امام خمینی (ره)
- مجمع خیرین کشور
- سایر دستگاه‌های عضو شورای ملی سالمندان حسب مورد

راهبرد ۶-۲: تخصیص عادلانه و بهینه منابع مالی

سیاست های اجرایی

۱) استفاده از نظام بیمه‌ای کارآمد و متناسب (با تاکید بر عدالت افقی و عمودی)

۲) استفاده از ظرفیت‌های سازمان‌های مردم‌نهاد و خیرین

۳) مدیریت بهینه منابع و مصارف به ویژه در صندوق‌های بازنشستگی

۴) شناسایی، استحقاق سنجی و دهک بندی گروه هدف

۵) اتخاذ رویکردهای بهینه ساز مصارف منابع مالی مانند: تقدم‌پیشگیری و غربالگری، تمرکز بر توانمندسازی و مهارت‌آموزی، محرومیت زدایی و حمایت از اقشار آسیب‌پذیر، بازنگاری در قوانین بیمه‌ای و بازنشستگی و ...

۶) انجام پژوهش‌های مرتبط

دستگاه‌های اصلی

سازمان برنامه و بودجه کشور

دستگاه‌های همکار

- دبیرخانه شورای ملی سالمندان کشور
- وزارت اقتصاد و امور دارایی
- بانک مرکزی و بانک‌های تحت پوشش
- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
- سازمان‌های بیمه (شامل بیمه‌های پایه و تکمیلی، بیمه‌های نیروهای مسلح و سایر صندوق‌های بیمه‌ای و بیمه‌های خاص)
- مجلس شورای اسلامی (کمیسیون‌ها و فراکسیون‌های مرتبط، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی و ...)
- صندوق‌های بازنشستگی
- کمیته امداد امام خمینی (ره)
- مجمع خیرین کشور
- سمن‌های مرتبط
- سایر دستگاه‌های عضو شورای ملی سالمندان حسب مورد

راهبرد ۳-۶: کاهش پرداخت از جیب در برخورداری سالمندان از خدمات مورد نیاز به ویژه، سلامت و رفاه

سیاست های اجرایی

- ۱) توسعه کیفی خدمات بیمه پایه و تکمیلی سالمندان
- ۲) توسعه کمی خدمات بیمه پایه و تکمیلی سالمندان
- ۳) افزایش کمی و کیفی خدمات تحت پوشش بیمه پایه و تکمیلی برای سالمندان
- ۴) حمایت از ایجاد نظام پرداخت هوشمند یارانه (مستمری) در خصوص ارتقا کیفیت زندگی و منزلت سالمندان
- ۵) انجام پژوهش های مرتبط

دستگاه‌های اصلی

وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

دستگاه‌های همکار

- دبیرخانه شورای ملی سالمندان کشور
- سازمان بهزیستی کشور
- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
- سازمان‌های بیمه (شامل بیمه‌های پایه و تکمیلی، بیمه‌های بخش خصوصی، بیمه‌های نیروهای مسلح و سایر صندوق‌های بیمه‌ای و بیمه‌های خاص)
- سمن‌های مرتبط
- سازمان برنامه و بودجه کشور
- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- مجمع خیرین کشور
- سازمان‌های بیمه (شامل بیمه‌های پایه و تکمیلی، بیمه‌های بخش خصوصی، بیمه‌های نیروهای مسلح و سایر صندوق‌های بیمه‌ای و بیمه‌های خاص)
- سایر دستگاه‌های عضو شورای ملی سالمندان حسب مورد

بخش چهارم: پیوست اجرایی سند ملی سالمندان کشور

۱- الزامات اجرایی

۲- برنامه عملیاتی

۳- پایش و ارزشیابی

الزامات اجرایی

در راستای عملیاتی شدن سند ملی سالمندان کشور؛ شورای ملی سالمندان کشور با مشارکت فعال سازمان برنامه و بودجه کشور، شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی و شورای عالی سلامت و امنیت غذایی بر اساس الزامات ذیل عمل خواهد کرد:

الزامات اجرایی

– دستگاه‌های عضو شورای ملی سالمندان باید برنامه‌ها و فعالیت‌های سالمندی دستگاه خود را منطبق بر سند ملی سالمندی کشور تدوین نمایند.

– شورای ملی سالمندان کشور و دبیرخانه آن، مسئولیت هماهنگی بین بخشی، دریافت برنامه عملیاتی سالیانه دستگاه‌های عضو شورا، دریافت گزارش عملکرد و تهیه گزارش پیشرفت برنامه‌های دستگاه‌های عضو شورا، نظارت، پایش و ارزشیابی اجرای سند، دریافت اطلاعات سالمندی و تهیه بانک اطلاعات سالمندان کشور با همکاری دستگاه‌های ذیربط را برعهده دارد.

– دستگاه‌های عضو شورا موظف هستند برای هماهنگی بین بخشی و عملیاتی سازی سند ملی سالمندان در دستگاه متبوع، یک نماینده تام‌الاختیار(ترجیحا در سطح مدیرکل یا مدیر مرتبط با امور سالمندی در آن دستگاه) و یک کارشناس مسئول را به شورای ملی سالمندان کشور معرفی نمایند.

الزامات اجرایی

– به منظور تعامل سازنده، افزایش هماهنگی، ارتقاء همکاری‌های بین بخشی، استفاده از اعتبارات کشوری و تحقق اهداف بین بخشی سند ملی، شایسته است زمینه تعامل و سازوکار مناسب برای فعالیتهای مشترک بین دستگاه‌های عضو شورای ملی سالمندان با محوریت دبیرخانه آن فراهم گردد.

– هر دستگاه موظف است به صورت فصلی، جلسه‌ی راهبری سند ملی سالمندان در دستگاه خود را با حضور عالی‌ترین مقام دستگاه متبوع برگزار نماید و گزارش عملکرد و پیشرفت برنامه‌های خود را به شورای ملی سالمندان کشور ارسال نماید.

الزامات اجرایی

– دستگاه‌های عضو شورا موظف هستند هر ساله تا پایان مرداد ماه، برنامه عملیاتی پیشنهادی سال بعد خود را به شورای ملی سالمندان کشور ارائه دهند. در مرداد ماه شورا با رویکرد پیشگیری از موازی‌کاری و فعالیت‌های تکراری، کار تجمیع برنامه‌های پیشنهادی و انطباق آن با سند ملی سالمندان کشور را انجام داده و در مهر ماه، برنامه‌های پذیرفته شده و اولویت‌مند از جمله برنامه‌های بین بخشی و چند دستگاهی را به سازمان برنامه و بودجه کشور ارائه می‌دهد. پس از تصویب برنامه عملیاتی سالیانه در آن سازمان، رایزنی با کمیسیون‌های مرتبط در مجلس شورای اسلامی به ویژه کمیسیون‌های اجتماعی، بهداشت و درمان، برنامه و بودجه و محاسبات و تلفیق جهت تصویب بودجه سالیانه برنامه‌های سالمندی انجام می‌پذیرد.

الزامات اجرایی

– شورای ملی سالمندان کشور با محوریت دبیرخانه و همکاری دستگاه‌های عضو شورا، برنامه تدوین نگاشت نهادی، تحلیل ذینفعان، تعیین روشمند تولیت، مجریان و شرکای اجرایی سند ملی سالمندان کشور در سطح نهادهای دولتی، غیردولتی و جامعه را انجام خواهد داد.

الزامات اجرایی

در راستای تقویت دبیرخانه شورای ملی سالمندان کشور به عنوان متولی پیگیری و هماهنگی‌های لازم برای اجرای سند باید موارد زیر انجام پذیرد:

(الف) تقویت ساختار اداری و اجرایی دبیرخانه برای انجام بهینه وظایف محوله.

(ب) تشکیل اتاق فکر راهبری سند ملی سالمندان کشور از طریق عضویت غیر پیوسته (به صورت پاره وقت و بدون تعهد شغلی) صاحب‌نظران، مدیران ارشد اجرایی و نمایندگان ذینفعان حوزه سالمندی (انجمن‌ها و سمن‌ها) به منظور تشکیل کارگروه‌ها و کمیته‌های تخصصی مرتبط با سند ملی سالمندان.

(ج) ایجاد سازوکار سخت‌افزاری و نرم‌افزاری لازم برای تشکیل بانک اطلاعات سالمندی و نظارت راهبردی بر اجرای سند ملی سالمندان کشور.

(د) تأمین بودجه سالیانه برای راهبری سند ملی سالمندان کشور.

برنامه عملیاتی

تدوین برنامه عملیاتی سالیانه ضامن اجرای دقیق سند می‌باشد که با توجه به اهداف، راهبردها و سیاست اجرایی، موارد ذیل باید در آن تبیین گردد:

- ۱- ترجمه اهداف، راهبردها و سیاست‌های اجرایی به برنامه‌های عملیاتی.
- ۲- امکان‌سنجی و تعیین اولویت‌های برنامه‌ای.
- ۳- تعیین جزئیات برنامه و فعالیت‌ها با توجه به قوانین و اولویت‌ها.
- ۴- پیش‌بینی تأمین منابع مالی و انسانی اجرای برنامه‌ها و فعالیت‌ها.
- ۵- تهیه جدول زمان‌بندی و شاخص‌های پایش و ارزشیابی.

پایش و ارزشیابی

امید بر این است که اجرای منسجم و دقیق سند ملی سالمندان کشور به عنوان یکی از اولویتهای دولت جمهوری اسلامی ایران قرار گیرد. بر همین اساس در مراحل بعدی، پس از تدوین و ابلاغ سند ملی سالمندان کشور، یک چارچوب پیامدی تهیه خواهد شد که بر مبنای آن، بتوان به طور دقیق، پیشرفت و اجرای اهداف سند ملی سالمندان کشور را اندازه‌گیری کرد. همچنین در راستای پایش عملکرد دستگاه‌های اجرایی یک چارچوب عملکردی شامل شاخص‌هایی برای اهداف اختصاصی، نحوه اندازه‌گیری آن‌ها و یک الگوی جامع برای اندازه‌گیری و ارزیابی، همگام با تهیه برنامه‌های عملیاتی راهبردهای سند، تدوین خواهد شد.

پایش و ارزشیابی

به همین منظور در فواصل مشخص از قبل تعیین شده، اطلاعات مربوط به شاخص‌ها و پیامدها در قالب پیمایش‌های ملی و دستگامی جمع‌آوری و مورد تحلیل قرار می‌گیرد. بر اساس نتایج به دست آمده از این تحلیل‌ها، اجرا و پیشرفت سند ملی سالمندان کشور مورد پایش و بازبینی قرار می‌گیرد تا اطمینان حاصل شود که فعالیت‌ها در راستای اهداف از پیش تعیین شده این سند است.

دستگاه‌های ذیربط موظف هستند، گزارشات دوره‌ای و سالانه عملکرد شاخص‌های معین شده در برنامه عملیاتی سند ملی سالمندان کشور را در حوزه مربوطه، به دبیرخانه‌ی شورای ملی سالمندان کشور ارائه کنند. این گزارش پس از تأیید در شورای ملی سالمندان کشور، توسط رئیس شورا ضمن ارسال به سازمان برنامه و بودجه، تحت عنوان گزارش عملیاتی شدن سند ملی سالمندان به هیئت وزیران ارائه خواهد شد.

احترام به سالمندان؛
احترام به فردای خودمان است.

سپاس از حسن توجه